

**การถอดบทเรียนการดำเนินงานนวัตกรรมในชุมชน
ศูนย์เรียนรู้เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ชุมชนชลประทาน**

.....

วัตถุประสงค์ของการถอดบทเรียน

๑. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ชุมชนชลประทาน
๒. ศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาศูนย์เรียนรู้เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ชุมชนชลประทาน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อสนองแนวพระราชดำริ และสืบสานพระราชปณิธานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) งบประมาณประจำปี ๒๕๖๘ และระยะที่ ๕ ปีที่เจ็ด (ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ – กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๙)
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะมูลฝอย การจัดการน้ำเสีย การจัดการพลังงานทางเลือก และเป็นแหล่งเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลด้านวิชาการและด้านสิ่งแวดล้อม
๓. เพื่อเป็นแหล่งสาธิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากขยะรีไซเคิล การหมักปุ๋ยอินทรีย์และการจัดการสิ่งแวดล้อมในรูปแบบต่างๆ
๔. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และศึกษาวิจัยแก่นักเรียน นักศึกษา นักวิชาการ เจ้าหน้าที่และประชาชนที่สนใจหน่วยงานต่างๆ
๕. เพื่อเป็นแหล่งอนุรักษ์สมุนไพรและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของพันธุกรรมพืชที่เป็นสมุนไพรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในเทศบาลเมืองวารินชำราบ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศไทย
๖. เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้แหล่งสมุนไพรท้องถิ่นและศูนย์รวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรในท้องถิ่น แก่นักเรียน นักศึกษา เยาวชน และประชาชนทั่วไป

สภาพแวดล้อมและบริบทของพื้นที่

๑. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑.๑ ประวัติชุมชนชลประทาน

ชุมชนชลประทาน เป็นชุมชนเก่าแก่มียาวมากกว่า ๑๐๐ ปี มีประชาชนอาศัยอยู่ภายในอำเภовารินชำราบ ซึ่งตั้งบ้านเรือนริมลำน้ำธรรมชาติ คือ ลำค่าน้ำแซบ ที่ไหลผ่านในอำเภовารินชำราบ เดิมหมู่บ้านที่ชื่อว่า บ้านริมค่าน้ำแซบ ประชาชนในสมัยนั้น ไม่มีน้ำประปาใช้ ใช้แหล่งน้ำนี้ในการอุปโภคบริโภค เพราะน้ำมีรสชาติอร่อย จึงชื่อว่า ลำค่าน้ำแซบ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๗ กรมชลประทานได้รับมอบพื้นที่ให้ทำการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กที่ก่อสร้างเพื่อทำการเกษตร จากนั้น ก็มีประชาชนย้ายถิ่นฐานมาอาศัยมากขึ้น ส่วนใหญ่ เป็นครอบครัวทหาร เนื่องจากมีพื้นที่ติดกับพื้นที่ของมณฑลทหารบกที่ ๒๒ ต่อมาจึงเรียกชุมชนนี้ว่า ชุมชนชลประทาน สภาพชุมชนในปัจจุบันเป็นชุมชนเมืองกึ่งหนาแน่น มีสถานที่สำคัญหลายแห่งภายในเขตชุมชน เช่น โรงเรียนเทศบาลวารินวิชาชาติ สำนักงานสาธารณสุขอำเภовารินชำราบ โบสถ์ของคริสต์ศาสนา ตลาดสด ทำให้ในปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่มีกิจค้าขายและรับจ้าง และบางส่วนเป็นครอบครัวข้าราชการ

